

ARBETSMARKNADS- OCH SOCIALFÖRVALTNINGEN

Remissvar, 2025-04-24

Anna Weber, 054-5405102

anna.weber@karlstad.se

Remissvar – Administrativa sanktioner i socialförsäkringen

Sammanfattning

Arbetsmarknads- och socialnämnden i Karlstads kommun ställer sig bakom avsikten att förebygga, motverka och bekämpa bidragsbrott samt felaktiga utbetalningar från våra välfärdssystem. Förslagen i utredningen har för avsikt att möta de medborgare som fuskar och slarvar. Genom ett sanktionssystem med strikt ansvar så anser nämnden att intensionen med förslagen riskerar att få motsatt effekt. Risken finns att sanktionssystemet bidrar till att sårbara målgrupper som har svårt att tillgodogöra sig information och stöd blir ytterligare utsatta genom skuldsättning och i yttersta fall avstängning.

Nämndens synpunkter i korthet:

- Det administrativa sanktionssystemet riskerar att bidra till fler bidragstagare inom andra delar av välfärdssystemet
- Nämnden anser att utredningen brister i analyser av konsekvenser för utsatta och sårbara målgrupper
- Det finns en oro och en risk för att målgrupper som finns hos socialtjänsten kommer att beröras både av sanktioner och av avstängning från socialförsäkringen i större utsträckning än vad man bedömt i utredningen
- Nämnden ställer sig frågande till hur Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten ska klara av att säkerställa hjälp och service till sårbara målgrupper
- Nämnden har en oro för att riktade insatser för att säkerställa behovet hos särskilt sårbara målgrupper inte kommer att vara tillräckliga
- Utifrån den utredning och bedömning som måste till i varje enskilt fall så ställs höga krav på bred kompetens för att sanktionssystemet inte ska bli orättvist och oproportionerligt
- Det finns en risk för övervältringseffekter på kommunerna

Arbetsmarknads- och socialnämnden i Karlstads kommun synpunkter

Kommunen är inte direkt berörd av förslagen i utredningen men vill lämna synpunkter utifrån de målgrupper som påverkas av förslagen samt de konsekvenser som kan uppstå och i förlängningen påverka kommunen och nämnden som det yttersta skyddsnätet för individen. Dessutom kommer administrativa sanktioner inom övriga välfärdssystem som tex ersättningar från kommuner utredas vidare och redovisas den 2 mars 2026 vilket kan påverka ytterligare.

Arbetsmarknads- och socialnämnden ställer sig bakom avsikten att förebygga, motverka och bekämpa bidragsbrott samt felaktiga utbetalningar från våra välfärdssystem. Det är dock i det här läget svårt att bedöma effekterna av det administrativa sanktionssystemet och därmed också svårt att bedöma hur stor övervältringseffekt systemet kommer att ha på kommunerna.

Vi ser inte att man i utredningen analyserat tillräckligt hur utsatta och sårbara grupper kommer att påverkas och vilka konsekvenser som kan komma att uppstå för den enskilde individen. Ett stort ansvar läggs på Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten att göra noggranna utredningar i ärendena och informera enskilda om enskildas skyldigheter när de ansöker om en förmån. Nämnden har en oro för att medborgares behov av stöd och information inte kommer att kunna mötas upp i den utsträckningen som nämnden bedömer kommer behövas.

Nämnden delar inte utredningens bedömning att avstängning från förmåner i socialförsäkringen endast kommer beröra medborgare som klarar sin egen försörjning i stor utsträckning. Nämnden anser att det finns en risk att det även kan bli individer som idag har svårt att klara sin försörjning och kommer att behöva kommunens stöd i förlängningen.

Nämnden möter dagligdags medborgare som utifrån sin utsatthet har sämre förutsättningar att ta till sig information, stöd och blanketter från våra byråkratiskt och digitalt uppbyggda system. Avsaknad av den personliga kontakten med våra myndigheter försvårar ytterligare förutsättningarna för att det ska vara lätt att göra rätt. Här räcker det inte heller med att ge exempel på målgrupper som har dålig hälsa, hög ålder eller funktionsvariation. Nämnden ser att det finns fler målgrupper som skulle kunna fara illa i de svåra bedömningar som behöver göras för att inte sanktionsavgifter ska bli oproportionerliga.

Monica Persson
socialdirektör

Anna Weber
verksamhetsutvecklare